

BİPOLAR BOZUKLUK HASTALARINDA İLK EPİZODUN KLİNİK GİDİŞ ÜZERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Yavuz Kireç¹, Sercan Karabulut¹

¹Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Antalya

Giriş: Bipolar bozukluk epizodlarla seyreden kronik seyirli, önemli yetiyitimi ve sosyoekonomik kayıplarla giden bir psikiyatrik hastalıktır. Son yıllarda hastalığın seyrine dair biriken veriler ve evreleme çalışmaları hastalıkta ilk epizod özelliklerinin de hastalık seyrinde önemli olabileceğini bildirmektedir. Çalışmamızda bir üniversite hastanesinin duygudurum bozuklukları polikliniğine son 1 yıl içerisinde başvuran hastaların ilk epizod özelliklerinin belirlenmesi ve klinik değişkenlerin ilk epizod özelliğiyle ilişkisinin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yöntemler: Retrospektif kohort çalışması olarak dizayn edilen çalışmamızda son 15 yıl içerisinde Akdeniz Üniversite Hastanesi Duygudurum Bozuklukları Polikliniği'ne başvuran hastaların verileri incelenmiş, sosyodemografik verileri ve ilk epizod sonrası klinik gidişe dair veriler toplanmıştır. Akdeniz Üniversitesi Tıbbi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan TBAEK-518 karar numarasıyla 25.07.2024'te etik onay alınmıştır.

Sonuçlar: Dosya taraması tamamlanan 205 hastanın yaş ortalaması 41.31 ± 13.4 , cinsiyet dağılımı erkek ağırlıktaydı (60.5 %, erkek). Örneklem yaklaşık üçte biri üniversite mezunuydu (36.6 %), ağırlıklı olarak partneri bulunanlar (41.5 %) ve bekar olanlardan (39.5%) oluşmaktaydı. Örneklem % 42.9'u tam zamanlı olarak çalışmaktaydı. İlk epizod özelliklerine göre karşılaştırıldığında,

ilk epizod yaşı (25.2 vs 26.3, $p = 0.45$), toplam epizod sayısı (5.7 vs 5.8, $p = 0.85$), yıllık ortalama epizod geçirme sıklığı (0.8 vs 0.8, $p = 0.73$), hızlı döngü öyküsü (9.5 % vs 2.5 %, $p = 0.08$), psikotik özellikli epizod geçirme sıklığı (44.9 % vs 32.9 %, $p = 0.33$) arasında fark yoktu. Antidepresan ile hipomani/maniye kayma sıklığına bakıldığında, ilk epizodu depresif olan hastalar anlamlı olarak daha fazla kayma yaşamışlardı (25.3 % vs 12.1 %, $p = 0.003$). İntihar geçirme öyküsü ilk epizodu depresyon olan hastalarda daha yüksekti (35 % vs 17.2 %, $p = 0.004$).

Tartışma ve Sonuç: İlk epizodu mani/hipomani olan hastalarla, ilk epizodu depresyon olan hastaların klinik özellikleri karşılaştırıldığında, ilk tanı yaşının birbirine yakın olduğu göz önüne alınarak, toplam epizod sayılarının, epizod geçirme sıklığının, hızlı döngü ve psikotik özellikli epizod oranlarının anlamlı farklılık göstermediği saptanmıştır. Veriler ışığında ilk epizod özelliğinin hastalık gidişinde tek başına anlamlı bir yordayıcı olmadığı, hastalığı depresif dönemle başlayan hastalarda antidepresan altında kayma ve intihar öyküsünün daha sık olduğu sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Bipolar bozukluk, ilk epizod, antidepresan tedavi ile manik kayma, intihar öyküsü